

Webovky pro záchranu církevních památek představují i ty, které na své mecenáše čekají

Úspěšný start má za sebou projekt na uchování varhan. Na jeho podporu Biskupství litoměřické dokonce vydalo pexeso

Severní Čechy – Záchrana uměleckých památek je nejdůležitější částí naší historie. Proto se nelze divit, že i církev vyvíjí aktivity, které k ní směřují. Například římskokatolická církev, konkrétně v litoměřické diecézi, až do letošního roku ročně od státu dostávala 1,5 milionu korun na opravy nemovitostí. Jak velký peněz je to na nějakých 1100 kostelů a kaplí, je nabitelní. Navíc na záchranu movitých věcí, jako jsou například varhany či obrazy, nechodil žádný příspěvek. Proto se nelze divit, že před dvěma lety vznikla sekce webových stránek Biskupství litoměřického s názvem „Jak nás podpořit“.

Proč vlastně internetové stránky vznikly?

Důvodů k jejich založení bylo ale hned několik. Tím primárním byla potřeba vytvořit prostor, kde by mohly být na jednom místě představeny projekty probíhající na území celé litoměřické diecéze. Dobrodinci, kterým není lhostejný osud památek, podmínky dětí ke studiu, zajímají se o pastorační aktivity nebo by rádi podpořili naši činnost, mají nyní možnost najít si „to své“ přehledně zařazené a s veškerými potřebnými informacemi právě ve výše uvedené části stránek.

Kromě projektů, které na své mecenáše teprve čekají, zde jsou již ty, které pomoc získaly. Příběhy zachráněných památek mohou inspirovat a zároveň povzbudit i další, jež se zasazují o jejich zachování. Prostřednictvím „Jak nás podpořit“ je tedy rovněž možnost poděkovat partnerům a dárcům, díky nimž se podařilo již mnohé dobré zrealizovat. Jak řekl Mons. Jan Baxant, biskup litoměřický: „Nejcennější pomoc je ta, která vychází z počtu ušlechtilého lidského srdce, i když by byla jen relativně nepatrná.“

Veškeré informace jsou průběžně aktualizovány na

Kde se lze setkat s ohroženými varhanami:

Sobota 6. 7. 2013 – Bozkov
Kůr poutního kostela Navštívení Panny Marie bude zpřístupněn od 10.00 hodin po dobu asi jedné hodiny, kdy budou velmi vzácné varhany, které patří k nejohroženějším v diecézi, předvedeny s výkladem a reprodukovány ukázkami podobných nástrojů téhož stavitele (J. Prediger z Albrechtic, 1852).

Pátek 16. 8. 2013 – Liběšice u Litoměřic
Kůr farního kostela Nanebevzetí Panny Marie bude zpřístupněn v čase 14.00 až 17.00 hodin (konec není stanoven pevně), program bude řešen podle zájmu zúčastně-

lavy v Dlačkovicích, kostela sv. Petra a Pavla s farou v Jeníkově u Duchcova, kostela Panny Marie v Květnové, kostela sv. Šimona a Judy v Leňšvicích, kostela sv. Antonína Paduánského v Milešově nebo kaple Věch svatých v Rohatcích. Částečně rozpracovaným projektem je například i záchrana soch z ohradní zdi kostela Nanebevzetí Panny Marie v Liběšicích u Litoměřic. Peníze sháníme na realizaci projektu „Portrét biskupa Ferdinanda Kindermannova von Schulsteina“, 7. litoměřického biskupa, jehož portrét v galerii portrétů litoměřic-

ÚTERÝ 2. ČERVENCE 2013 - ČÍSLO 153

TEPLICKÝ deník

kých biskupů stále chybí.

Mezi úspěšně dokončené projekty, které mohly být uskutečny díky dotacím a darům, můžeme uvést například restaurování hlavního oltářního obrazu v kostele sv. Petra a Pavla v Ústěku, restaurování varhan v kostele sv. Maří Magdalény v Krásné Lípě či opravený zvon z kostela Povýšení sv. Kříže v Levíně.

Nástroj v kostele v Bozkově a adopce píšťal

„Projektů, které si zaslouží pozornost, je velké množství, ale v současné době bych za všechny zmínila záchranu varhan v kostele Navštívení Panny Marie v Bozkově. Počátkem roku 2013 byla na pomoc obnovy tohoto vzácného nástroje z dílny Josefa Predigera vyhlášena veřejná sbírka, kdy mohou zájemci prozít přispívat na speciálně zřízený účet číslo 328 610 1379/0800. V nejbližší době se však chystá spuštění speciálního projektu „Adopce píšťal“, jenž bude spolu s dalšími možnostmi, jak pomoci, prezentován prostřednictvím připravované samostatné webové prezentace na www.varhany-bozkov.eu“ upozorňuje Kristýna Solníčková, fundraiser Biskupství litoměřického. „Adopce píšťal“ tak umožní zájemcům darovat originální dírek a zároveň přispět na dobrou věc.

Biskupství litoměřické se rozhodlo podpořit záchranu tohoto „královského nástroje“ vydáním pexesa „Varhany litoměřické diecéze“, které je možné za 50 Kč zakoupit na recepci biskupské kurie (brzy také ve věži katedrály sv. Štěpána a v Diecézním domě kardínála Trochty v Litoměřicích). Část výtěžku z prodeje pexesa bude použita na zá-

POŠKOZENÉ varhany v bozkovském kostele. Dole restaurátoři se Škrétovým obrazem v Ústěku.
Foto: archiv Biskupství litoměřického a Jana Michálková

chranu vzácných varhan v litoměřické diecézi.

Projekt byl úspěšně zahájen v Újezdu pod Troskami

Diecézní organolog Radek Rejšek zahájil projekt „Za varhanami kostelů litoměřické diecéze“, jenž má představit ohrožené cenné varhany naší diecéze. První prezentace památných varhan, které jsou v neutěšeném stavu a potřebují pomoc, se konala v sobotu 22. června v kostele sv. Jana Křtitele v Újezdu pod Troskami.

Diecézní kampanolog a organolog Radek Rejšek zahájil v letošním roce dlouhodobý projekt nazvaný Za varhanami litoměřické diecéze, jehož smyslem je uvést v širší známost nejen mezi našimi věřícími a farníky, ale i „pouhými“ obdivovateli církevních památek a chrámové hudební kultury, památné varhany v našich kostelech, které jsou z nějakého důvodu ohrožené. „Cílem setkání přímo u památných nástrojů, kterých bude v každém roce několik, je

seznámit veřejnost s vesměs neutěšenou situací historických varhan na kůrech našich kostelů v obecné rovině a probudit zájem o řešení situace konkrétního nástroje, u něhož setkání proběhne. Jednotlivé akce se uskuteční přímo na kůrech kostelů u varhan a jejich součástí bude prohlídka nástrojů, předvedení jejich zvukových možností, prohlídka vnitřku, popularizační přednáška o jejich historii, nastínění řešení

konkrétních problémů, malý koncert – pokud budou varhany v hratelném stavu – a diskuze. Zájemci o varhanní hru si ji budou moci pod dozor fundovaného varhaníka i vyzkoušet. Stav některých nástrojů vyžaduje již rychlé řešení, jinak hrozí jejich zánik. Proto je seznámení s problematikou a možnostmi získání prostředků na zachování našich památných varhan a jejich záchranu prvořadým smyslem tohoto projektu,“ říká autor projektu Radek Rejšek.

Varhany na kůru kostela sv. Jana Křtitele v Újezdu pod Troskami jsou dílem albrechtického varhanáře J. Predigera, který je postavil v roce 1870.

„Prezentace varhan v Újezdu pod Troskami měla úspěch. Přišlo víc lidí, než jsme spolu s jáhnem Hrubým očekávali, a odpoledne se skutečně vydařilo. Myslím, že se alespoň několik lidí zamyslelo, a snad i sbírky na obnovu kostela budou bohatší o příspěvky těch, kdo zřejmě pochopili. Výsledek akce v Újezdu mě naplnil mírným optimismem. Snad i nadále to bude podobné,“ přeje si Radek Rejšek.

Informace o dalších setkáních s ohroženými cennými varhanami, plánovaná pro kalendářní rok 2013, naleznete na této straně v samostatném bloku.

Další Škrétův obraz se podařilo zrestaurovat

Díky získané dotaci se v loňském roce podařilo zrestaurovat další ze Škrétových mistrovských děl, které patří do uměleckých sbírek litoměřické diecéze. Je jím hlavní oltářní obraz Konverzace P. Marie se sv. Petrem a Pavlem z kostela sv. Petra a Pavla v Ústěku na Litoměřicku, který prošel v roce 2012 rukama restaurátora a na podzim se vrátil zpět na své místo – do niky iluzivního oltáře. Obraz byl zbařen několika vrstev přemaleb, a byla mu tak vrácena jeho původní podoba.

„V loňském roce se podařilo Římskokatolické farnosti – děkanství Ústěku ve spolupráci s Biskupstvím litoměřickým získat finanční prostředky z Místní akční skupiny České

diecézní konzervátorka Lada Hlaváčková.

„Obraz byl několikrát přemalován, bylo na něm provedeno hodně úprav. Ještě jsem se s tak výrazně upraveným Škrétovým nesetkal. Ty první byly hodně staré, proběhly, řekl bych, hned několik desetiletí po namalování obrazu, poslední přemalby nebo úpravy byly provedeny někdy před válkou. Jsou tu velké zásahy zelenou barvou – tou byla nově namalována velká draperie – a pak tu byly přece jenom hrubé úpravy inkarnátu, tedy barevného vystižení pleť obličejů jak sv. Petra a Pavla, tak Panny Marie. Poměrně ušetřené těchto přemaleb bylo děko sedící na klíně Marie. Původní plátno, na němž je obraz namalován, je celé zachováno,“ říká restaurátor Jiří Brodský.

Diecéze litoměřická – základní informace:

Rozloha diecéze: 9 380 km²
Počet farností: 383
Kostelů a kaplí: 1135

Diecéze litoměřická se rozkládá na území pěti krajů České republiky (na území celého Ústeckého a Libereckého kraje, částečně zasahuje do Královéhradeckého a Středočeského kraje a okrajově do Karlovarského kraje).

Obraz pochází z původního kostela v Ústěku, který byl v roce 1765 stržen, aby uvolnil místo nové stavbě. Během požáru, který zasáhl město, shořela většina mobiliáře ze starého kostela, uskladněného v městských domech. „Obraz byl zřejmě uložen v domě, kterému se požár vyhnul,“ uvedla Lada Hlaváčková.

„Když byl postaven nový kostel, obraz se vrátil do nového prostoru. Tvar obrazu byl zcela jistě upraven do složitějšího tvaru. Tento tvar totiž není původní barokní. Úplně poškozena byla jeho horní část, a to do výšky zhruba 60 až 70 cm, spodní část obrazu do výšky asi 30 cm a po stranách asi tak 10 cm od okrajů, což byly všechno úpravy provedené v 19. století. Z původního díla sice zbyl jen střed obrazu, ale vlastní kompozice zůstala. Když jsem odkryl originál, musel jsem navázat na malbu 19. století, takže jsem propojil část odkryté původní barokní draperie s draperií namalovanou v 19. století. Vlastní motiv sv. Petra a Pavla a Marie s děckem je, dalo by se říci, v původním stavu, tak jak je pravděpodobně Škréta namaloval,“ dodal Jiří Brodský.

Obrazu sv. Petra a Pavla byla uměleckými historiky věnována zatím minimální pozornost, většinou se shodli, že obraz pochází ze Škrétovy dílny. (ich, Jm)

středohoří ve výši 153 000 Kč a Nadačního fondu Kalich v částce 10 000 Kč na restaurování obrazu – spoluúčast farnosti činila 7000 Kč – kterého se ujal akademický malíř Jiří Brodský. Restaurování přineslo nová zjištění: Obraz byl několikrát přemalován v různých časových obdobích a pod vrstvami přemaleb restaurátor objevil barokní malbu na vysoké úrovni, která odpovídá malířskému rukopisu Karla Škréty,“ informovala